

Rond 10.000 Halsbandparkieten in Nederland

Hoewel de Halsbandparkiet al vanaf de jaren zeventig in Nederland 'in het wild' voorkomt, duurde het bijna tot de eeuwwisseling voordat de grens van 1000 vogels overschreden werd. Inmiddels lijkt het hard te gaan met deze exoot, die met zijn felle kleuren, schrille roepen en statige vleugelslag ook de niet-vogelaar in verrukking kan brengen. Een simultaan telling op de slaappleaatsen leverde rond 10.000 parkieten op.

Tabel 1. Aantallen slapende Halsbandparkieten per locatie op 9-10 januari 2010.

Stad	Locatie	Aantal
Amsterdam	Plesmanlaan	1110
	Buiksloterweg	2666
Den Haag	Hofvijver	5007
Haarlem	Kennemerbrug	410
Rotterdam	Overschie	540
Utrecht	Geuzenplantsoen	69
totaal		9802

Waarom tellen

Hoewel de groeiende aantallen Halsbandparkieten voor plezier zorgen bij veel stadsbewoners en vogelaars, zijn er ook kritische geluiden te horen. Los van de overlast die de vogels lokaal zouden veroorzaken, vrezen sommigen dat inheemse soorten de dupe zullen worden van de forse Halsbandparkiet, die in conflicten zijn mannetje staat. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan concurrentie met Boomklevers om het bezit van grote nestholten. Net als in andere potentiële conflictsituaties is het allereerst belangrijk om te weten waarover je het hebt: tellen dus, om aantallen en verspreiding vast te stellen. Dit geschiedde in opdracht van het Team Invasieve Exoten van het Ministerie van LNV.

Simultaantelling op slaappleaatsen

In het Jaar van de Halsbandparkiet 2004 was al ervaring opgedaan met de beste manier om deze soort in kaart te brengen: tellen op slaappleaatsen (SOVON-Nieuws 2005, nr. 1: 19). Halsbandparkieten bezoeken immers gezamenlijke slaappleaatsen, die voor hen dermate belangrijk zijn dat ze er desnoods meer dan 10 km voor willen vliegen. Momenteel is de verspreiding binnen Nederland nog overzichtelijk: Halsbandparkieten komen vooral in de Randstad voor. Hier werden vrijwilligers gezocht die bereid waren om te tellen in het weekend van 9 en 10 januari 2010, midden in een koudeperiode met sneeuw! De telling vormde een onderdeel van het Meetnet Slaappleaatsen onder coördinatie van SOVON.

Ruim 9800 geteld, nog meer aanwezig?

De telling op 9 en 10 januari 2010 leverde 9802 Halsbandparkieten op, verdeeld over vijf steden en zes slaappleaatsen (tabel 1). Den Haag (51%) en Amsterdam (39%) namen het leeuwendeel voor hun rekening. Vermoedelijk waren de aantallen zelfs nog wat hoger. Een week later, op 17 januari 2010, bundelden Haagse en Amsterdamse vogelaars hun krachten om de hoofdstedelijke slaappleaatsen nogmaals te tellen. Dit leverde 4288 Halsbandparkieten op. Rekening houdend met dit getal, zou het landelijke totaal op 10.314 uitkomen.

Hoe volledig

Omdat vooraf allerlei bronnen werden geraadpleegd, is het bijna uitgesloten dat (noemenswaardige) slaappleaatsen in andere steden gemist zijn. Wel bleek het tellen op de slaappleaatsen soms lastiger dan verwacht. Zo vonden Tim van Nus en Ruud Vlek in Amsterdam bij controle van de in een bommenrij neergestreken vogels – ze waren ondanks de vallende duisternis nog zichtbaar dankzij de reflectie van een sneeuwdek – veel hogere aantallen dan ze even daarvoor hadden vastgesteld bij het tellen van aanvliegende dieren. Blijkbaar wist een deel onopgemerkt binnen te komen. In Haarlem deed Johan Stuart tegengestelde ervaringen op. De vogels maakten zich hier na het invallen onzichtbaar in klimop, en konden dus alleen tijdens het aanvliegen goed geteld worden. Het is duidelijk dat de methodiek van het tellen op slaappleaatsen van Halsbandparkieten nog in beweging is en dat de voorkeursmethode kan verschillen per locatie.

Duidelijke toename

Bij de eerste landelijke simultaan telling van Halsbandparkieten, op 12 november 2004, werden er 5409 geteld, verdeeld over Amsterdam (1800), Haarlem (67), Leiden (60), Den Haag (3200) en Rotterdam (282). De aantallen zijn sindsdien dus sterk gegroeid, en bovendien is Utrecht inmiddels door deze soort gekoloniseerd. Dat Leiden van de lijst is afgevoerd, is mogelijk niet terecht. Achteraf is namelijk onzekerheid ontstaan over de destijds getelde aantallen. Wellicht ging het om een voorverzamelplaats en niet een echte slaappleaats. Met rond 10.000 Halsbandparkieten vormt de Nederlandse populatie een substantieel aandeel binnen de Europese. De aantallen kunnen zich meten met die welke in Duitsland (7500), Groot-Brittannië (10.000) en België (alleen al 8250 in Brussel) rondvliegen.

Met veel dank aan de tellers die de winterse omstandigheden trotseerden en Roelant Jonker (City Parrots) voor de hulp bij de coördinatie. Een pdf van de rapportage is op te halen op de website van SOVON.

Olaf Klaassen & Fred Hustings